

УДК 826. /6/. 2 (477.65): 82. 091

Т.С. Яровенко

НАУКОВІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ВИННИЧЕНКОЗНАВСТВА (УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА 50-80-Х рр. ХХ ст.)

Із поверненням В. Винниченка на материкову Україну зросла актуальність освоєння творчої спадщини митця з урахуванням критичної оцінки здобутків письменника його сучасниками, напрацювань дослідників діаспори й новими широкими перспективами діалектичної рецепції вчених сьогодення на новому етапі розвитку українського літературознавства. Тому завдання даної студії зосереджується на здійсненні оглядового екскурсу в історію становлення винниченкознавства як самостійної літературознавчої ділянки зусиллями вчених діаспори.

По смерті В. Винниченка на еміграції, як справедливо зауважив М. Мольнар, постало питання нового представлення українській громадськості творчого доробку «відомого колись на Україні та в Радянському Союзі, а тепер – лише за кордоном» українського письменника В. Винниченка [17, 29].

Словацький учений справедливо називає ситуацію з В. Винниченком парадоксальною, коли скороминуща політична діяльність заступила у свідомості українських літературознавців творчий доробок митця і, як результат, з'явилася «спокуса замінити літературно-критичну розвідку політичною публіцистикою» (П. Христюк) [17, 31]. Парадоксальність тим гостріша, що вилучений у 30-их рр. з культурного життя в УРСР, письменник жив також ізольовано й від української еміграції.

Ідея практичного розв'язання інспірованої смертю В. Винниченка проблеми збереження архівної спадщини належить безпосередньо Г. Костюку. Згідно з заповітом Р. Винниченка [13, 64], друкований, рукописний, епістолярний, образотворчий набуток письменника було передано вченим як депозит на збереження в архівосховищі Колумбійського університету. Архівом В. Винниченка одразу почали користуватися вчені й дослідники (Б. Бойцюрків, М. Лютер, С. Погорілий, А. Процик, В. Ревуцький, В. Стойко, Ю. Туркевич, В. Чапленко та ін.) [5, 116].

Відкритий лист до Г. Костюка 1968 року М. Мольнар супроводив епіграфом із запитанням І. Дзюби письменницькому з'їздові: «*А як без Винниченка бути з історією української літератури?*» (курсив наш. – Т.Я.) [18, 109]. У листі йдеться про несплачені борги перед пам'яттю митця напередодні його ювілеїв, належне віддання яких – справа загальноукраїнського значення.

У відповіді Г. Костюк висвітлив довготривалий процес опрацювання та каталогізації архіву (наголосимо, «філантропічною, самовідданою працею самого вченого та ще кількох науковців (О. Несіної, О. Радиш)» [26, 54]) і подав план перспективної програми: описати і скласти анотований каталог архівної

спадщини; опублікувати репатріантські романи, «Вибране із щоденника» (1911-1951), «Конкордизм» і «Заповіт борцям за визволення», публіцистичні праці тощо; розпочати публікацію «Листування В. Винниченка» [5, 112-117].

На час порушеного М. Мольнаром питання в УВАН (США) вже була створена і функціонувала «Комісія для збереження літературної та мистецької спадщини В. Винниченка» (1953), зусиллями якої було видано низку творів письменника. Тоді ж з'являються розвідки Т. Осьмачки, В. Чапленка, А. Юриняка [24, 132].

У 70-80-их рр. активізувалася діяльність учених діаспори по вивченню творчої спадщини В. Винниченка, якими здійснено вагомий внесок у винниченкознавство як літературознавчу галузь (Багрій-Пікулик Р., Ю. Бойко-Блохін, Д. Гусар Струк, І. Качуровський, Г. Костюк, І. Лисяк-Рудницький, С. Погорілий, В. Ревуцький, Яр Славутич та ін.).

Головним рушієм винниченківського процесу був Г. Костюк – архіваріус, видавець і дослідник творчої спадщини В. Винниченка. Стаття Г. Костюка «Світ Винниченкових образів та ідей» [12] стала своєрідною узагальнено-спрямовальною настановою для дослідження художнього доробку митця. Визначивши відправною точкою статті питання про внесок В. Винниченком *нового* (курсив наш – Т. Я.) в українську літературу, науковець послідовно і ґрунтовно відзначив: новаторство письменника у створенні «людинознавчої панорами української літератури початку ХХ століття» [12, 390]; піднесення української національної ідеї та формування української людини як основи «нації модерної й державної» [12, 390-393], а звідси універсальність і багатогранність «ідеї українського національного визволення» [12, 394]. Також вченим було узагальнено окреслено коло провідних тем і проблем творчого доробку В. Винниченка, серед яких насамперед філософсько-моральні з домінуючим мотивом пошуку людського щастя на Землі та проблеми релігії, віри в Бога, богошукання, пізнання сенсу людського життя і трактування їх «як філософської категорії» [12, 396-398]. Окрім цього Г. Костюк наголосив, що В. Винниченко впровадив в українську літературу два нових «до того не практикованих [...] жанри»: «науково-утопійний [...] та соціально-детективний» [12, 399-400]. Дослідник не залишив поза увагою і той промовистий факт, що «багатогранна і багатожанрова творчість В. Винниченка вплинула на формування цілого покоління майстрів слова» [12, 399].

У полі зацікавлення колег і послідовників Г. Костюка – проблеми загального характеру та літературний доробок письменника останньої еміграції, мало відомий або зовсім незнайомий читацькому загалу.

Так, розпочинаючи мову про «моральну лябораторію» [7, 94] драматургії В. Винниченка, Д. Гусар-Струк апелює до афоризму з Шекспірівського «Гамлета» – загальновідомого і схвально сприйнятого світовою людськістю в якості моральної норми. Очевидною аналогією «to thine own self be true» до Винниченкової «чесності з собою» дослідник аргументовано спростовує

загальноприйнятю апріорі оцінку письменника сучасниками як «апологета й проповідувача скрайнього індивідуалізма й суцільної аморальності» [7, 94].

За Д. Гусар-Струком, В. Винниченко – драматург, який піддає лабораторному аналізу морально-етичні проблеми в контексті соціалістичної ідеології, а ключем до розглядання його творів є «протиставлення слова дії, бажаного можливого» [7, 97]. Іншими словами, незвичність постановки морально-етичних питань полягала в соціалістичному світогляді письменника та в його революційній практиці [15, 16-17].

Підсумовуючи, Д. Гусар-Струк наголошує на використанні В. Винниченком своїх експериментальних сюжетів з метою «перевірити суттєве: а саме, до якої міри люди вірять в те, що проголошують, до якої міри сьгоднішні Ляерти хочуть і можуть жити в згоді з повчанням старого Полонія: бути вірним самому собі» [7, 94].

За кілька років у виступі на конференції Канадської асоціації славистів у Манітобському університеті Р. Багрій-Пікулик, наголосивши на політематичності роману В. Винниченка «Записки кирпатого Мефістофеля» і в результаті на таких порушених проблемах, як значення правди, етичні вартості, шлюб і любов, конфлікт між розумом і підсвідомістю, врешті, питання свободи й детермінізму, заперечила твердження Д. Гусар-Струка про випробування письменником теоретичних постулатів соціалістів [1, 11-12].

Дослідниця опонує колезі, посилаючись на «Щоденник» митця, в якому серед лектури для обов'язкового прочитання фігурують імена Ф. Ніцше, А. Бергсона, Е. Ренана, С. Пшибишевського, М. Бертеля і Ю. В. фон Яврегга, яких цікавило те, що й В. Винниченка: «проблеми кохання, спадковості, свідомості й підсвідомості, інстинкту й розуму, моралі, етики, стосунків між чоловіком і жінкою та пов'язані з цим питання суспільної поведінки людини» [1, 12]. Окрім цього Р. Багрій-Пікулик рекомендує «приглянутися ближче до впливу Ібсена і Стріндберга, зокрема до подібних деяких тем і до натуралістичного стилю їхнього раннього періоду» [1, 13].

Щодо лабораторного методу письменника, Р. Багрій-Пікулик висловлює думку про його спорідненість з Е. Золя і всіма натуралістами, для яких «життя є «злобною пасткою, жорстокою грою», і вони відкриті й майже клінічно безпосередні у змалюванні людей як тварин, гнаних основними потребами – страхом, голодом і статевістю» [1, 20], чим письменник і тяжіє більше до Фройда й Дарвіна, ніж до Кавтського чи Сартра [1, 21].

Першопрохідцями у царині романістики В. Винниченка справедливо вважають Г. Костюка та С. Погорілого. У полі зору Г. Костюка перебували твори «великої прози» – від першої репатріантської повісті «На той бік» до зрілих романів В. Винниченка «Поклади золота» [11, 76-84], «Нова заповідь», «Лепрозорій», у яких вчений окреслив провідні теми й головну проблематику [12, 384-401]. Суголосний Г. Костюку був Ю. Шерех визначенням „Нової заповіді” як ідеологічного роману зі значним елементом авантюрно-кримінального спрямування й узагальненим потрактуванням головного

конфлікту твору як «конфлікту комунізму й капіталізму» [25, 261]. Слушно відзначити також його спроби цілісної характеристики прози письменника повоєнних років: дослідник акцентував увагу на ідейно-тематичному діапазоні творів й чітко вираженій тенденції митця до «дезорнаменталізації» та «динамізації» української прози загалом [25, 261]. Що ж до роману «Слово за тобою, Сталіне!», то Г. Костюку належить класичне визначення твору як «роману ідей, роману-памфлета, роману соціальної тези» [8, 83].

Характеристика творчості В. Винниченка 1921-1951 рр. як «періоду утопійного, соціально-пригодницького та політично-філософського роману» [20, 14] стала результатом копіткої роботи С. Погорілого над опублікованою великою прозою письменника та експатріантськими романами «Вічний імператив», «Лепрозорій», «Поклади золота», «Слово за тобою, Сталіне!».

Актив дослідження С. Погорілого – провідні теми, поетика, стильові особливості, сукупно з паціфістськими мотивами, що трансформувалися в «головні проблеми війни, миру та перебудови суспільства і людини» [20,14] і «стали трагічною альтернативою людства» [20,14], пропаганда засобами мистецтва винниченківської соціально-філософської теорії конкордизму – склав основу ґрунтовної книги вченого «Неопубліковані романи Володимира Винниченка» [20].

У подальших дослідженнях С. Погорілого доробку В. Винниченка ми знаходимо постійний перегук з розглянутою ним еміграційною романістикою в контексті творчої еволюції митця. Так, на думку вченого, поданий в оповіданні «Раб краси» (1906) перший мистецький варіант теми краси знайшов своє якісне завершення у романі «Вічний імператив» «під різним кутом світлотіні та музичних акордів» [21, 3]. Із побутового мотиву в ранніх оповіданнях тема щастя людини виросла до провідної теми в образах, а передостанній роман «Лепрозорій», вважає дослідник, «можна назвати твором про щастя, а значну частину «Щоденника» – коментарем до нього» [21, 4]. Тема «чесності з собою», вперше заявлена у «Дисгармонії» та романі «Чесність з собою», сформувалася «у науково інтерпретовану мистецьку концепцію» [21, 4] в романах «Вічний імператив», «Лепрозорій» та «Конкордизм». Шляхом порівняльного аналізу з посиланням на «золоте кільце» А. Чехова, М. Коцюбинського, М. Гоголя, О'Генрі, винниченкознавець ілюструє три найулюбленіші поетикальні засоби В. Винниченка: засіб контрасту (наприклад, у назві «Краса і сила» та імпресіоністичний, соціальний, гіперболічний у романі «Слово за тобою, Сталіне!» [21, 8]; засіб учуднення, яким В. Винниченко «подає загальнолюдські теми своїх останніх романів первісно-свіжими кольорами новизни, загострює їх сюжетність, динамізує конфлікти та сягає в глибину віків людського життя» [21, 9]; засіб несподіваного закінчення твору, що «інтригує, захоплює і залучає читача до мистецької співпраці з автором» [21, 9].

Також одним із центральних об'єктів вивчення залишалася драматургія В. Винниченка. В. Ревуцький, досліджуючи драматичні твори В. Винниченка

еміграційного періоду в порівнянні з драмами доеміграційними, наголошує на «величезному таланті у драматургії» [22, 44] автора «вічних і актуальних (до сьогодні) проблем» [22, 44]. Дослідник переконливо пояснює успіх радянського драматурга О. Корнійчука (насамперед його трагедії «Загибель ескадри») значним впливом попередників – М. Куліша і В. Винниченка, з поправкою, як у випадку з О. Корнійчуком, на те, що «відкрита експресивність провідних філософських чи моральних ідей Винниченка була застосована до провідної політичної ідеї» [22, 43]. У шести еміграційних драмах В. Винниченка В. Ревуцький не знаходить побутовізму та патріотизму останньої материкової драми «Між двох сил», розглянутої Ю. Бойко-Блохіним саме під кутом націоналпатріотизму [2, 17-24]. Натомість дослідник наголошує на появі колізій «психологічного чи расового характеру, що пізніше сполучаються з умовністю, з конвенціоналізмом чи умовною реальністю» [22, 43].

В. Ревуцький з пієтетом говорить про українського драматурга, що вийшов на світову сцену з успіхом, причини якого криються *«в актуальності тем, у ненав'язуванні певних симпатій чи антипатій до характерів, а головне – у вічних конфліктах поміж людьми»* [22, 51] (курсив наш – Т. Я.).

Незважаючи на карколомно звивистий політичний шлях В. Винниченка, його соціалістичні погляди, які базувалися на теорії марксизму, важливі для з'ясування особистості митця-революціонера й політика в тому сенсі, що він за жодних обставин не зраджував принципу «чесності з собою» [16, 119]. Так, у 1920 році В. Винниченко заявляє, що переконання, які він мав у 1902 році, «в суті своїй не змінилися», вони лише перейшли із сфери «нездійснюваної у ту, що втілилася в життя» [3].

Знайомлячись зараз із цими щирими визнаннями Винниченка, як стверджує літературознавець С. Михида, «важко позбутися враження, що він, багато в чому утопіст і романтик, бажане і вимріяне намагається видати за дійсне. [...] Гармонія між соціалістами та націоналістами була можливою тільки у Винниченковому варіанті марксизму – «марксизму» мрійливо-утопічному, зромантизованому, такому, який мав дуже мало спільного із марксизмом реальним, суворо матеріалістичним, з його культом класової боротьби» [16, 119-120].

Проте І. Лисяк-Рудницький у дослідженні «Світогляд Володимира Винниченка у світлі його публіцистичних писань» [14, 60-77] відзначає двоїсте ставлення письменника-емігранта до більшовизму [14, 66], що й дало підстави для критичної рецепції соціалістичних поглядів В. Винниченка загалом.

Еволюція політичних поглядів В. Винниченка простежується за трьома етапами становлення світогляду письменника: автономізм, самостійництво, проповідництво «ідеально-гармонійного, узгодженого суспільства» [14, 73-74]. Останнім критик мотивував створення митцем «саморобної ідеології» – «конкордизму» [14, 73-74], вчення, яке покладено в основу його еміграційних творів. Стаття І. Лисяка-Рудницького започаткувала неупереджено-об'єктивний

аналіз політичної діяльності В. Винниченка в контексті його мистецьких творінь.

До відзначення 90-річчя з дня народження В. Винниченка Комісія для охорони і вивчення спадщини митця при УВАН (США) провела 12 грудня 1970 року наукову конференцію. І сам форум, і програмову доповідь Г. Костюка «Деякі проблеми наукового вивчення В. Винниченка» можна вважати беззаперечною констатацією утвердження винниченкознавства як самостійної літературознавчої галузі. Учений визначив чотири основні аспекти вивчення спадщини митця (станом на 1968 рік), які «охоплюють в основному всі ділянки життя і творчості Винниченка» [10, 81].

Перший аспект – **біографічний**. Г. Костюк порушив питання про створення «науково-удokumentованої біографії письменника», оскільки вчені діаспори не мали можливості з'ясувати, здавалося б, прості питання: де народився В. Винниченко, хто за соціальним станом батько і який склад його родини, якими були гімназійні роки тощо? [10, 82]. Втім, на сьогодні можемо стверджувати, що вчені діаспори були не настільки обмежені у можливостях, тому що оприлюднення значної кількості біографічних фактів відбулося вже в материковий період дослідження життєпису В. Винниченка (публікацією, наприклад, епістолярію з архівів Колумбійського університету у книзі В. Панченка 2004 року [19]). Коли ж у своєму нарисі Г. Костюк посилався на «Таємний поліційний обіжник від 2 квітня 1903 року» для з'ясування місця народження В. Винниченка, вчений помилявся, і ця помилка тиражувалася і в материковій Україні аж до спростування її М. Смоленчуком [23, 113].

Другий аспект – **історико-літературний** – вчений розподілив за темами. Перше місце посіла тема взаємостосунків В. Винниченка з М. Горьким. Г. Костюк закидає радянським літературознавцям тенденційність в оцінці класика української літератури і водночас висловлює передбачуване сподівання, що «київські колеги зробили б великий вклад в історико-літературну науку, якби вони [...] звернулися до приступних їм джерел [...] і зробили їх приступними для широких кіл дослідників» [10, 82].

Наступна тема – В. Винниченко і Ф. Достоєвський. Г. Костюк наголошує на необхідності «вивчення та зіставлення філософсько-етичної системи думання обох романістів, вивчення їх розповідної манери, мовно-семантичної структури і взагалі ідейного й образного думання» [10, 82].

Однією з найважливіших тем літературознавець вважає вивчення літературної спадщини В. Винниченка, як мистецтва слова, що означає «вглянутися уважно в мистецький світ його ідей – в його стиль, форму і художні засоби» [10, 85].

Дві наступні теми мають узагальнений «проспект» внеску В. Винниченка в українську літературу, що докладно обґрунтовано у згаданому вище дослідженні Г. Костюка [12, 384-401].

Остання тема є похідною від попередніх, а саме: вивчення творчості В. Винниченка в широкому порівняльному аспекті світової літератури [10, 86].

Третій аспект – **філософічно-етичний**. Г. Костюк перелічує низку творів В. Винниченка, романи і філософські трактати «муженської доби», включаючи сорокарічні щоденні записи, які пройняті «філософічно-етичним первнем» [10, 86]. Проте цього, на думку вченого, недостатньо, оскільки для досягнення даного аспекту необхідно «пізнати те філософічне підсоння, у якому дозрівала його (В. Винниченка – Т. Я.) система думання» [10, 87].

Четвертий аспект – **суспільно-політичний**. Незважаючи на велику кількість дуже суперечливої літератури, цей аспект, вважає вчений, абсолютно не розроблений. Тому виглядає актуальною настанова не впасти «жертвою суб'єктивних розходжень і конфліктів наших діячів минулого, щоб ми в історичній ретроспекції уміли бачити не тільки погане, але й те добре, що робили ті діячі для нашої історії і культури» [10, 87].

За двадцять років у нових сприятливих суспільних умовах і програму Г. Костюка, і напрацювання винниченкознавців діаспори осмислять і почнуть їх всеохопне вирішення літературознавці материкової України, здійснюючи, по суті, якісний науковий «прорив».

Література

1. Багрій-Пікулик Р. Розум та ірраціональність у Винниченковому романі «Записки кирпатого Мефістофеля» / Багрій-Пікулик Р. // Сучасність, 1987. - № 4. – С. 11-22.
2. Бойко-Блохін Ю. Драма «Між двох сил» В. Винниченка як відображення української національної революції / Бойко-Блохін Ю. // Слово і час, 1992. - №7. – С. 17-24.
3. Винниченко В. «Лист до клясово несвідомої української інтелігенції» (Відень, 4 травня 1920) // Нова доба. – 1920, 23 травня.
4. Винниченко В. Маленьке пояснення // «Українські вісті», Новий Ульм. – 1950, 10 серпня.
5. Відповідь Г. Костюка // Сучасність, 1968. – Ч. 9 (93). – С. 112-117.
6. Горбач А.-Г. Таки не забутий письменник / Горбач А.-Г. // Сучасність, 1969. – №5. – С.115-117.
7. Гусар-Струк Д. Винниченкова моральна лабораторія / Гусар-Струк Д. // Українське слово. – К., 1994. – Кн. I. – С. 384-402.
8. Костюк Г. Володимир Винниченко та його доба: дослідження, критика, полеміка / Костюк Г. – Нью-Йорк, 1980. – 283 с.
9. Костюк Г. Леся Українка і В. Винниченко / Костюк Г. // Сучасність. – 1971. – №7-8. – С.92-111.
10. Костюк Г. Деякі проблеми наукового вивчення В. Винниченка / Костюк Г. // Сучасність, 1971. - №11. – С.78-87.
11. Костюк Г. Про «Поклади золота» В. Винниченка / Костюк Г. // Березіль, 1991. – № 5. – С.76-84.

12. Костюк Г. Світ Винниченкових образів та ідей / Костюк Г. // Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К.: Дніпро, 1993. – С. 384-401.
13. Костюк Г. Моя винниченкіана / Костюк Г. // Слово і час, 2000. – №7. – С. 59-64.
14. Лисяк-Рудницький І. Суспільно-політичний світогляд Володимира Винниченка у світлі його публіцистичних писань / Лисяк-Рудницький І. // Сучасність, 1980. – №9. – С. 60-77.
15. Михида С. Технологія «лабораторного» аналізу в драматургії В. Винниченка / Михида С. // Наукові записки кафедри української літератури / Кіровоград. держ. пед. ун-тет ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2005. – № 17. – С. 119-127.
16. Михида С. Марксизм В. Винниченка: «за» і «проти» / Михида С. // Наукові записки кафедри української літератури: Випуск 19. – Кіровоград. – 1999. – С. 117-124.
17. Мольнар М. Забутий письменник? Кілька думок про письменницьку долю Володимира Винниченка / Мольнар М. // Сучасність, 1969. – Ч. 5 (101). – С. 28-41.
18. Мольнар М. Якою ж буде доля рукописної спадщини В. Винниченка? Відкритий лист до Григорія Костюка, голови комісії по вивченню і збереженню літературної спадщини В. Винниченка в Нью-Йорку // Сучасність, 1968. – Ч. 9 (93). – С. 109-112.
19. Панченко В. Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості. Книга розвідок та мандрівок / Худож. оформ. Д. В. Мазуренка / Панченко В. – К.: Твім інтер, 2004. – 288 с.
20. Погорілий С. Неопубліковані романи Володимира Винниченка. – Нью-Йорк, 1981. – 212 с.
21. Погорілий С. Деякі особливості поетики Винниченка / Погорілий В. // Дивослово, 1995. – № 9. – С. 3-12.
22. Ревуцький В. Еміграційна драматургія В. Винниченка / Ревуцький В. // Сучасність, 1971. – №12. – С. 43-52.
23. Смоленчук М. Помилки в жандармському циркулярі / Смоленчук М. // Київ. – 1990. – №7. – С. 106-115.
24. Хархун В. З історії вивчення літературної творчості В. Винниченка // Київська старовина. – 2000. – № 1(331). – С. 128-133.
25. Шерех Ю. Не для дітей: літературно-критичні статті і есеї / Шерех Ю. (вступна стаття Юрія Шевельова). – Нью-Йорк: «Пролог», 1964. – 415 с.
26. Шкоропат Н. Г. Костюк – архіваріус літературно-мистецького доробку В. Винниченка // Слово і час, 2000. – №7. – С. 53-55.

Анотація

Стаття є стислим оглядом особливостей літературознавчої рецепції творів В. Винниченка по смерті письменника, проблеми збереження, каталогізації та

вивчення його творчої спадщини як першовитоків самостійного наукового сегменту – винниченкознавства. Також розглядається чотири основні аспекти вивчення спадщини митця (за Г. Костюком), які «охоплюють в основному всі ділянки життя і творчості Винниченка»: біографічний, історико-літературний, філософічно-етичний, суспільно-політичний. З «поверненням» В. Винниченка на батьківщину, напрацювання вчених діаспори будуть активно використовуватися і творчо переосмислюватися літературознавцями материкової України.

Ключові слова: архівалії, винниченкознавство, драматургія, каталогізація, рецепція, романістика, сегмент, художньо-естетична значимість.

Аннотация

Статья является кратким обзором особенностей литературоведческой рецепции произведений В. Винниченко после смерти писателя, проблемы сохранения, каталогизации и изучения его творческого наследия как первоисточков самостоятельного научного сегмента – винниченковедения. Также рассматриваются четыре основных аспекта изучения наследия художника (по Г. Костюку), которые «охватывают в основном все участки жизни и творчества Винниченко»: биографический, историко-литературный, философско-этический, общественно-политический. С «возвращением» В. Винниченко на родину, наработки ученых диаспоры будут активно использоваться и творчески переосмысливаться литературоведами материковой Украины.

Ключевые слова: архивалии, винниченковедение, драматургия, каталогизация, рецепция, романістика, сегмент, художественно-эстетическая значимость.

Summary

The article is a brief overview of the features of V. Vynnychenko's literary works reception after his death; the problems of preservation, cataloging and studying his heritage as the primary source of independent scientific segment – V. Vynnychenko's literary heritage investigation school. In the article we also discuss four main aspects of studying the artist's heritage (according to G. Kostiuk). These aspects "cover basically all areas of V. Vynnychenko's life and work": biographical, historical, literary, ethical, philosophical, social and political. In consequence of V. Vynnychenko's return to his motherland, the achievements of diaspora scientists will be actively used and creatively rethought by literary critics of mainland Ukraine.

Keywords: archive storage, school of V. Vynnychenko's literary heritage investigations, drama, cataloging, reception, Romance philology, segment, artistic and aesthetic value.